

Dosarul nr. 3ra-92/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: I. Secrieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

D E C I Z I E

24 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bobu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea efectuării recalculului pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 02 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 18 decembrie 2019 Ghenadie Bobu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea efectuării recalculului pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că potrivit ordinului Inspectoratului General al Poliției nr. 436 ef din 26 iunie 2015 a încetat serviciul în cadrul Direcției generale urmărire penală a Inspectoratului General al Poliției, precum și contractul individual de muncă, în baza art. 47 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului (la împlinirea vechimii în muncă care acordă dreptul la pensie).

A indicat că conform ordinului Serviciului de Protecție și Pază de Stat nr. 0296 ef din 22 septembrie 2015, a fost încadrat în serviciul special în bază de

contract, în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat, iar prin ordinul Serviciului de Protecție și Pază de Stat nr. 222p/r din 23 septembrie 2019, a fost acceptată demisia în baza art. 34 din Legea cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat al Republicii Moldova, cu vechimea în muncă, care acordă dreptul la pensie.

A susținut că în temeiul circumstanțelor menționate și în baza prevederilor art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, la data de 03 octombrie 2019 a solicitat pârâtei recalcularea pensiei.

Prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Chișinău, Centru, nr. 91/2019/33506 din 23 octombrie 2019, a fost respinsă cererea, deoarece este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă din 29 iunie 2015, stabilită de către Ministerul Afacerilor Interne, menționând că Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede stabilirea/recalcularea repetată a dreptului la pensie.

Reclamantul a indicat că nefiind de acord cu decizia respectivă, la 11 noiembrie 2019 s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat reexaminarea cererii inițiale și acordarea pensiei recalculate, reieșind din vechimea totală în muncă și salariul primit.

Prin scrisoarea nr. 13-2467/19 din 26 noiembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat că legislația în vigoare nu prevede posibilitatea stabilirii repetate a pensiei.

Reclamantul consideră că pârâta eronat a stabilit obiectul cererii prealabile, deoarece a solicitat recalcularea pensiei și nu stabilirea acesteia în mod repetat.

Totodată, consideră că pârâta intenționat a interpretat eronat prevederile art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, prin încercarea de a nega dreptul de recalculare a pensiei după eliberarea din serviciu. Or, ipoteza că recalcularea pensiei se face doar în baza actelor existente de până la stabilirea pensiei, nu se deduce din conținutul legii.

În opinia reclamantului, Casa Națională de Asigurări Sociale în mod denaturat face trimitere la prevederile alin. (2) al art. 2 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, deoarece această prevedere reglementează situația persoanelor, cărora li s-a prelungit termenul de aflare în serviciu peste limita de vârstă, stabilită de legislație, iar lui i-a fost stabilită pensia în legătură cu vechimea în serviciu și nu pentru limita de vârstă.

A mai opinat că alin. (2) al art. 2 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri urmează a fi interpretat coroborat cu alin. (1) al aceluiași articol, care consacră regula, că pensia se stabilește după eliberarea sa din serviciu. Spre

deosebire de alin. (1) al art. 2 din Legea menționată, alin. (2) stabilește o excepție, și anume, reglementează situația când persoana nu se eliberează din serviciu, dar atinge limita de vârstă și întrunește condițiile prevăzute la lit. a) a art. 13 al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și i se prelungește termenul de aflare în serviciu. În acest caz, temei de acordare a pensiei nu va fi ordinul de eliberare din serviciu, ci ordinul de prelungire a termenului de aflare în serviciu, doar că pensia se va stabili în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

Astfel, reclamantul consideră, că art. 2 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, stabilește momentul apariției dreptului la pensie, ca regulă, la data încetării serviciului și, cu titlu de excepție, la data prelungirii termenului de aflare în serviciu peste limita de vârstă, dacă întrunește condițiile prevăzute de lit. a) art. 13 din aceeași Lege.

A relatat, că în așa mod, Casa Națională de Asigurări Sociale încearcă să inducă în eroare instanțele de judecată, prin faptul că a solicitat stabilirea unei noi pensii, sub pretextul că art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede expres recalcularea pensiei după eventuala reangajare.

A notat, că dispozițiile art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri prevăd expres trei situații în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, și anume: existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

A remarcat că la prezentarea ulterioară a actelor suplimentare, ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei, legislatorul nu a indicat faptul că aceste acte trebuie să fi existat până la data stabilirii pensiei și nici nu rezultă din lege acest fapt.

Reclamantul Ghenadie Bobu a solicitat: anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale Oficiul Teritorial Chișinău, Centru, nr. 91/2019/33506 din 23 octombrie 2019 și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale, formulat în scrisoarea nr. B-2467/19 din 26 noiembrie 2019; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 23 septembrie 2019, cu includerea în vechimea în serviciu a perioadei de la 22 septembrie 2015 până la 23 septembrie 2019.

Prin hotărârea din 02 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bobu, a fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. 91/2019/33506 din 23 octombrie 2019, privind respingerea cererii de stabilire a pensiei și răspunsul la cererea prealabilă, conform scrisorii nr. B-2467 din 26 noiembrie 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale; a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial competent, să emită act administrativ individual, prin care să recalculeze pensia pentru vechimea în serviciu lui Ghenadie Bobu, cu achitarea acesteia retroactiv pentru 12 luni calendaristice precedente datei depunerii actelor suplimentare – 03 octombrie 2019, cu includerea în vechimea în serviciu a perioadei de la 22 septembrie 2015 până la 23 septembrie 2019. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 17 iunie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 22 iunie 2020 prin intermediul oficiului poștal a depus motivarea apelului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Ghenadie Bobu.

Prin decizia din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 02 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 18 noiembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de reclamantul Ghenadie Bobu (f.d. 107).

Ulterior, la 03 decembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, a depus motivarea recursului, confirmată prin depunerea la 07 decembrie 2020, pe suport de hârtie cu semnătura olografă a recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii (f.d.112).

În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii.

Recurenta a indicat că în urma examinării dosarului personal de pensionare al intimatului Ghenadie Bobu, s-a constatat ca acesta a demisionat din cadrul Inspectoratului General al Poliției al MAI, începând cu data de 29 iunie 2015, cu dreptul de a primi pensie.

Astfel, potrivit încheierii nr.023264 de stabilire a pensiei, începând cu 29 iunie 2015, intimatul este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă în temeiul Legii nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, în cuantum de 50% din suma soldei și vechime în muncă confirmată de 22 ani, stabilită de Ministerul Afacerilor Interne.

Recurenta a notat că recalcularea pensiei angajaților instituțiilor de forță este expres reglementată de art. 61 din Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri,

care prevede dreptul la recalcularea pensiei stabilite anterior și situațiilor în care recalcularea poate fi efectuată. Prin urmare, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

A menționat că dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare, ce nu au fost prezentate la stabilirea inițială a pensiei, ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Recurenta susține că reieșind din prevederile art. 61 din Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, dreptul la pensie apare o singură dată după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile legii, dar legea nu prevede dreptul la recalcularea pensiei după o eventuală reangajare în serviciul și după eliberarea din serviciu, pensia acestuia să fie recalculată din veniturile obținute după stabilirea pensiei, precum pretinde intimatul.

Or, la caz, de fapt, intimatul Ghenadie Bobu solicită stabilirea unei noi pensii din salariul (solda) obținut în ultimele 12 luni de la eliberarea din serviciu septembrie 2018 - august 2019, conform Certificatului despre întreținere bănească nr. 16 din 25 septembrie 2019.

Recurenta invocă în acest sens, că Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu admite stabilirea repetată a pensiei sau recalcularea, în forma invocată de intimat. Susține, că la prezentarea certificatelor de salariu pentru perioada septembrie 2018 - august 2019, intimatul de fapt solicită să i se includă în calculul pensiei, suma salariului obținut după stabilirea inițială a acesteia, ceea ce contravine legislației cu privire la pensionare.

Consideră că având în vedere că intimatul este deja beneficiar de pensie pentru vechime în muncă, stabilită potrivit Legii nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, astfel, nu există temei de drept, pentru stabilirea din nou a pensiei, reieșind din media lunară din ultimele 12 luni cetățeanului pensionar.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecării în prezenta speță, urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, pe când în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ, și anume, a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 1 aprilie 2019).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia motivată din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurenteii, prin intermediul poștei electronice, la data de 27 noiembrie 2020 (f.d. 108).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 07 decembrie 2020, este în termen.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2021 Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a numit recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Colegiul nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenteii Casa Națională de Asigurări Sociale, au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând și analizând argumentele invocate în cererea de recurs, studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii, de respingere a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine, că prin ordinul nr. 436 ef din 26 iunie 2015 al Inspectoratului General al Poliției al MAI, Ghenadie Bobu a fost concediat din cadrul Direcției generale urmărire penală a Inspectoratului General al Poliției din data de 29 iunie 2015, în baza art. 47 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, la împlinirea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie.

Drept urmare, lui Ghenadie Bobu i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, cu începere din 29 iunie 2015.

Conform ordinului Serviciului de Protecție și Pază de Stat nr. 0296 ef din 22 septembrie 2015 Ghenadie Bobu a fost încadrat în serviciul special în bază de contract, în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat, iar prin ordinul Serviciului de Protecție și Pază de Stat nr. 222p/r din 23 septembrie 2019 i-a fost acceptată demisia, în baza art. 34 din Legea nr. 134-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat al Republicii Moldova, cu vechimea în muncă care acordă dreptul la pensie.

Astfel, se constată că de la 22 septembrie 2015 și până la 23 septembrie 2019, Ghenadie Bobu a activat în cadrul Serviciului Protecție și Pază de Stat (f.d. 37).

Conform adeverinței eliberate de Serviciul de Protecție și Pază de Stat din 04 octombrie 2019, vechimea în muncă a lui Ghenadie Bobu, ce acordă dreptul la pensie conform prevederilor Legii nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, la data de 23 septembrie 2019, constituie 28 de ani, 04 luni și 25 de zile.

La data de 03 octombrie 2019 Ghenadie Bobu s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere privind recalcularea pensiei, cu includerea stagiului de activitate în cadrul Serviciului Protecție și Pază de Stat.

Prin decizia din 23 octombrie 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Chișinău, Centru, cererea a fost respinsă, pe motiv că Ghenadie Bobu este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă din 29 iunie 2015, stabilită de către Ministerul Afacerilor Interne, menționând că Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede stabilirea/recalcularea repetată a dreptului la pensie.

Nefiind de acord cu decizia din 23 octombrie 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Chișinău, Centru, la 11 noiembrie 2019 Ghenadie Bobu a depus cerere prealabilă, care a fost respinsă prin răspunsul din 26 noiembrie 2019.

Astfel, exprimându-și dezacordul cu poziția organului de asigurări sociale, Ghenadie Bobu s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată privind anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale Oficiul Teritorial

Chișinău, Centru, nr. 91/2019/33506 din 23 octombrie 2019 și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale, formulat în scrisoarea nr. B-2467/19 din 26 noiembrie 2019 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 23 septembrie 2019, cu includerea în vechimea în serviciu a perioadei de la 22 septembrie 2015 până la 23 septembrie 2019.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 02 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bobu, a fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. 91/2019/33506 din 23 octombrie 2019 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei și răspunsul la cererea prealabilă conform scrisorii nr. B-2467 din 26 noiembrie 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale; a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial competent, să emită act administrativ individual, prin care să recalculeze pensia pentru vechimea în serviciu lui Ghenadie Bobu, cu achitarea acesteia retroactiv pentru 12 luni calendaristice precedente datei depunerii actelor suplimentare – 03 octombrie 2019, cu includerea în vechimea în serviciu a perioadei de la 22 septembrie 2015 până la 23 septembrie 2019. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 02 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită.

Iar, art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, prevede expres că examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la literele a)-e).

Colegiul reține, că la caz, obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ, îl constituie verificarea legalității deciziei de refuz a Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial - Chișinău, Centru, nr. 91/2019/33506 din 23 octombrie 2019 și a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale, formulat în scrisoarea nr. B-2467/19 din 26 noiembrie 2019 și cerința subsecventă de obligare a autorității pârâte de a efectua recalculul pensiei pentru vechimea în serviciu pentru Ghenadie Bobu, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 23 septembrie 2019, cu includerea în vechimea în serviciu a perioadei de la 22 septembrie 2015 până la 23 septembrie 2019.

Totodată, Colegiul lărgit reiterează că Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat ca temei de refuz în stabilirea unei noi pensii intimatului Ghenadie Bobu, pentru vechimea în muncă, faptul că dreptul la pensie apare o sigură dată după concedierea de la serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii, condiții ce nu se atestă la caz, or, legea nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie după restabilirea la serviciu, după cum a invocat, a interpretat și a solicitat

intimatul Ghenadie Bobu, inițial în cererea prealabilă, iar mai apoi în prezenta acțiune.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ (în vigoare la data adoptării actului care se contestă în speță), contenciosul administrativ ca instituție juridică are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr.1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu. Persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art.13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

Iar, în corespundere cu art. 7 în coroborare cu art. 48 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor.

Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Conform art. 50 alin. (1) lit. b) din aceeași Lege, pensiile se stabilesc pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru funcționari publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare - de la data eliberării din serviciu, dar nu mai devreme de ultima zi în care au fost asigurați cu soldă.

În contextul normelor legale enunțate, reiese că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Sub acest aspect și având în vedere că Ghenadie Bobu beneficiază de dreptul la pensie pentru vechime în muncă, din data de 29 iunie 2015, stabilită de Ministerul Afacerilor Interne în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, prin aplicarea regulilor de interpretare corectă a normelor

sus-indicate, este evident că instanțele de judecată, examinând cauza, greșit au concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii depuse de Ghenadie Bobu. Or, deși ultimul, începând cu data de 22 septembrie 2015, s-a reangajat în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat al RM până la data de 23 septembrie 2019, când a demisionat, aceste circumstanțe nu pot constitui drept temei pentru stabilirea/recalcularea unei noi pensii pentru vechime în muncă, prin includerea la stabilirea acesteia a vechimii de muncă obținute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 29 iunie 2015.

Aceasta, deoarece dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu, cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Astfel, ținând cont de faptul că din solicitările expuse în cererea de chemare în judecată, obiectul acțiunii ține de dreptul persoanei la recalcularea pensiei, drept ce face parte din categoria drepturilor sociale, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană, Colegiul pentru a nu leza dreptul lui Ghenadie Bobu la proprietate, va analiza temeiurile de recalculare a pensiei prin prisma prevederilor art. 61 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, care reglementează expres că recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne urmează a fi recalculate după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

Din sensul logico-juridic al normei art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri rezultă cert și expres trei situații în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, și anume: existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne precum și funcționari publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul

prin contract.

La materialele dosarului însă nu sunt anexate probe, din care să rezulte că la 29 iunie 2015, lui Ghenadie Bobu i-a fost stabilită pensia la prelungirea termenului de aflare în serviciu în condițiile articolului 2 alin. (2) din Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și i s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație termenul de aflare în serviciul militar prin contract, iar la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată a ajuns la vârsta limită de 50 de ani de a se afla în serviciul militar și a fost trecut în rezervă sau retragere.

La rândul său, articolul 61 alin. (2) din Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri se referă la pensia stabilită pentru limită de vârstă și este aplicabil cazului doar în situația în care la stabilirea pensiei au fost aplicate prevederile art. 2 alin. (2) din aceeași Lege, condiție însă ce nu rezultă la caz.

Or, conform documentelor cauzei care nu au fost contestate de părțile în litigiu, pensia reclamantului Ghenadie Bobu a fost stabilită la eliberarea din serviciu, conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și nicidecum la prelungirea termenului de aflare în serviciu, conform art. 2 alin. (2) din Legea menționată.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele recurente, precum că situația reclamantului Ghenadie Bobu nu cade sub incidența nici a articolelor 13 și 14 a Legii nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, invocate în acțiune ca temei de recalculare a pensiei pentru vechimea în muncă și nici a art. 61 din Legea nominalizată, deoarece Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie pentru vechime în muncă, după restabilirea la serviciu în serviciul militar. Or, din sensul acestei Legi nu se deduce în niciun fel, că militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, au dreptul la stabilirea repetată a mărimii pensiei în cazul în care au fost reangajați și au mai obținut o oarecare vechime în muncă, în caz contrar, ar reieși că subiecții menționați ar avea, teoretic, dreptul la nenumărate stabiliri sau repetate majorări ale pensiei.

În așa mod, Ghenadie Bobu putea pretinde la stabilirea unei noi mărimi a pensiei, doar în cazul în care dispunea de dreptul la diferite pensii, însă, în speța dedusă judecării, astfel de circumstanțe nu s-au constatat, reclamantul/intimat a pretins din nou la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 29 iunie 2015.

La fel, această concluzie derivă și din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, care de asemenea nu admite stabilirea din nou a aceeași categorie de pensie.

Respectiv, decizia de refuz a Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial – Chișinău, Centru, nr. 91/2019/33506 din 23 octombrie 2019, este legală și temeiuri de a fi anulată nu sunt, ceea ce impune de a constata că cerințele lui Ghenadie Bobu cu privire la recunoașterea ca ilegală și anularea deciziei de refuz a Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial – Chișinău, Centru, nr. 91/2019/33506 din 23 octombrie 2019 și obligarea pârâtei de a-i stabili pensia pentru vechime în muncă după eliberarea repetată din serviciul la 23 septembrie 2019, reieșind din stagiul de cotizare de 28 de ani, 04 luni și 25 de zile, sunt neîntemeiate, motiv pentru care recursul urmează a fi admis, actele judecătorești contestate casate, iar acțiunea reclamantului urmează a fi respinsă.

Or, Ghenadie Bobu nu se încadrează în categoria persoanelor, ce ar putea să beneficieze de recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu, conform Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, având în vedere faptul că acestuia anterior i-a fost stabilită pensie pentru vechime în muncă și este deja beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că atunci când pensia i-a fost stabilită reclamantului la 29 iunie 2015, conform Legii nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, calculată în cuantum de 50% pentru o vechime totală de 22 de ani, urmare a reangajării în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat pentru perioada 22 septembrie 2015-23 septembrie 2019 și obținerii a unei noi vechimi în serviciu, Ghenadie Bobu nu este în drept de a solicita Casei Naționale de Asigurări Sociale stabilirea unei noi pensii pentru vechime în muncă.

Or, la caz, instanțele de judecată obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a reexamina și stabili din nou mărimea pensiei pentru Ghenadie Bobu, nu au luat în considerare prevederile legale expuse supra, și anume, că recalcularea mărimii pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul instanțelor ierarhic inferioare, precum că Ghenadie Bobu, fiind reîncadrat în serviciul prin contract după stabilirea pensiei inițiale, i s-ar permite stabilirea și actualizarea din nou a mărimii pensiei, în baza vechimii cumulate pentru toate perioadele serviciului în cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat, deoarece acesta contravine normelor citate, or, recalcularea pensiilor stabilite anterior, poate avea loc în cazul în care este prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne, condiție care nu se atestă la caz.

Cu toate acestea, reclamantul Ghenadie Bobu poate beneficia ulterior, conform Legii nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a

persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri în coroborare cu Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, la momentul depunerii cererii, de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă în condiții generale unde în stagiul de cotizare vor fi incluse toate perioadele contributive.

În consecință, instanța de recurs menționează că jurisprudența nu este imuabilă ci, din contra, progresivă în esență, iar acest fapt se confirmă prin decizia din 28 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție (dosarul nr. 3ra-10/20), din care rezultă revirimentul practicii judiciare în acest sens, or dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

În acest context, se va menționa că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că o evoluție în timp a jurisprudenței nu este, în sine, contrară bunei administrări a justiției, în măsura în care lipsa unei abordări dinamice și evolutive ar putea împiedica orice modificare sau îmbunătățire (Nejdet Şahin și Perihan Şahin v. Turcia (MC) din 20 octombrie 2011, pct. 58; și Atanasovski v. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, nr. 36815/03, din 14 ianuarie 2010, pct. 38).

Totodată, Curtea de la Strasbourg a notat că eventualitatea unor divergențe de jurisprudență este inerentă în mod normal oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență teritorială. Astfel de divergențe pot apărea și în cadrul aceleiași instanțe. Nu se poate considera acest lucru în sine contrar Convenției (Santos Pinto v. Portugalia, din 20 mai 2008, pct. 41; și Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România (MC), pct. 116 (b)).

În concluzie, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că dezvoltarea unui consens jurisprudențial este un proces care poate fi de durată: prin urmare, pot fi tolerate faze de divergențe de jurisprudență fără a se pune în discuție securitatea juridică (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, citată anterior, pct. 83). Jurisprudența nefiind imuabilă ci, din contra, progresivă în esență, principiul unei bune administrări a justiției nu se poate înțelege ca impunând o cerință strictă privind constanța 14 jurisprudențială (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, citată anterior, pct. 84; și Atanasovski, citată anterior, pct. 38).

Așadar, circumstanțele descrise permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actele judecătorești de dispoziție, nu pot fi menținute, iar cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bobu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, conform prevederilor art. 61 alin. (2) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă decizie cu privire la respingerea integrală a acțiunii în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bobu.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) și alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 02 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bobu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea efectuării recalculului pensiei pentru vechime în muncă și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bobu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea efectuării recalculului pensiei pentru vechime în muncă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Nina Vascan